

עיבוד טקסטים עבריים במחשב על יסוד כתב חד-משמעי (הרצאה בערב עיון לזכרו של השופט חמן שלח)

מאת

עוזי אורנן

כבוד נשיא בית המשפט העליון,
דיקן הפקולטה למשפטים,
כבוד נשיא בית-משפט השלום, שופטי בית-משפט השלום,
גבירותי ורבותי,

כבוד גדול עשיתם לי ומכיר אני לכם טובה, על שזימגתם אותי לשהות במחיצתכם בערב העיון לזכרו של בן אחי חמן שלח. הקשרים בינינו היו מלאי חיבה מאז בא לאוויר העולם, ואני לו מעין את גדול או חבר מכוגר, אף זו, מחשבותינו והשקפותינו בשאלות המקום והזמן נעו כל השנים באותו כיוון. ועוד, השינוי שחל בתחומי התעניינותי המקצועית ב־10-12 השנים האחרונות, וכניסתי ההולכת ומעמיקה אל עולם המחשבים, עוררו בליבו אהדה רבה, שלוותה בהתעניינות עמוקה ובתפישה מצוינת. אחרי האסון שקרה לנו, נודע לי, לתמהוני, כי חמן סיפר על הפרוייקט הזה, שעוד מעט אדבר עליו, לרבים מחבריו ועמיתיו בכתייהמשפט ולידידים רבים אחרים. הוא אף הפגיע בי להפיץ את דבר הכנת המפתח ולהציג אותו לפני רבים וטובים, מהם הנמצאים כאן עמנו הערב. מה צר שאני עושה זאת כשהוא עצמו איננו איתנו.

הכתב העברי וצורכי המחשב

עם התפתחותם של המחשבים התפתחה גם יכולתם לטפל בטקסטים כתובים ולעבד אותם. לוי, למשל, הטקסטים שאנו מעוניינים להכין להם מפתח היו מוכנסים לרפוס בסרטים מגנטיים או בתקליטונים, לכאורה היה קל מאוד לתת סרטים אלה או תקליטונים אלה לעיבוד במחשב כדי לקבל את כל המפתחות הללו בעבודה פשוטה שאת תוצאותיה ניתן יהיה לקבל בפרק-זמן קצר ביותר. עבודת המחשב אכן אינה מסובכת, אבל הכנת מפתחות לטקסט עברי אינה פשוטה

כלל וכלל. המחשב יודע להבחין יפה בכל צורה מיוחדת הגיתנת לו, אבל איך ידע להבחין בין מלים שונות הנכתבות בדיוק באותה מחרוזת אותיות? למשל, איך ידע להבחין בין המלים המודגשות במשפטים הבאים:

מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד
 מדי שבת בא מחמד
 שמחתי לשמוע כי שבת בשלום מן המסע
 אמרתי לך שבת האיכר יפה
 מדוע שבת קול המנוע?

כאשר אדם קורא בטקסט עברי כזה הוא יודע להבחין בין כל אתת מן הקריאות (שהן כולן נכונות) של מחרוזות האותיות שבת. כיצד? ההקשר מאפשר לו לפסול כל קריאה שאיננה מתאימה להקשר, וכך נשארת רק קריאה אחת אפשרית בכל הקשר, היא הקריאה הנכונה.

ואגב, כדאי להעיר כי אם גם ההקשר המלולי, גם הידיעות על העולם וגם הכרת העניין שמדובר בו אינם מאפשרים לפסול את כל הקריאות חוץ מאחת, אלא, למשל, יש שתי קריאות אפשריות העומדות בכל המגבלות הללו – הטקסט יהיה דרימסמעי או אף רבי-משמעי. פסקי-דין, חוקים ותקנות – אסור שתתאפשר בהם יותר מקריאה אחת נכונה, אבל טקסטים ספרותיים שאינם. יש מהם שדווקא ריבוי הקריאות האפשריות נותן בהם את חנם וגדולתם. אלא שיעברו עוד שנים רבות עד שנוכל להכין תוכניות ולבנות מחשבים שיאפשרו למחשב לפסול קריאות לא מתאימות על-פי ההקשר, על-פי הידיעות על העולם ועל-פי הכרת העניין. על-אחת-כמה-הזכמה כשמדובר בטקסטים הכתובים בשיטת הכתב העברי על ריבוי הקריאות האפשרי לכל מלה.

בעיית הדיוק ובעיית השלמות

הכנת מפתח או קונקורדנציה נעשית אך ורק על-ידי התייחסות אל המלה עצמה. נמצא שאם, למשל, יינתנו המשפטים הנ"ל למחשב כטקסט אשר יש לערוך לו מפתח, המחשב לא יוכל לפסול שום קריאה, ועל-כן התוכנית להכנת מפתח של הטקסט הזה תביא לידי כך שכל אחת מן התמניות של המלה כתובה שבת תהיה מסומנת כשייכת לכל אחד מן הערכים הבאים: שְׁבֵת שְׁבֵת שְׁבֵת שְׁבֵת. אדם שישתמש במפתח כזה ויבקש לו, למשל, את כל המקומות בטקסט שנוכרת בהם המלה שְׁבֵת יקבל את כל המשפטים הללו, אף-על-פי שרק אחד מהם יהיה מתאים לבקשתו.

מי שמכין מפתח לטקסט הכתוב בכתב עברי חייב אפוא להתגבר על הבעיה הזאת, היא הידועה בשם בעיית הדיוק; יש כאן עורף עצום של חומר מיותר, המכביד על המשתמש ומשבש את עבודתו. דרכים שונות יש לתיקון עיוותים אלה של עורף מראי מקומות מיותרים, והעיקרי שבהם הוא כדלקמן: לאחר שהוכן המפתח בשיטה זו, יושבים מלומדים ועוזריהם, מעיינים בכל מראה מקום או בגיליון ובעמוד המצויינים במפתח, וכאשר הם מוצאים שמראה המקום שאינו מכוון לערך שהם בודקים אותו – הם פשוט מוחקים מראה מקום זה מן המפתח שבמחשב.

דומה שכל הרווח העצום שניתן להפיק מעבודת המחשב – חיסכון אדיר בעבודת אדם, מהירות תפוקה, ודיוק להפליא – רווח זה יורד לטמיון אם עליך להעסיק צוות של קריינים מומחים היושבים לתקן את "עיוותי" המחשב.

דרך אחרת המוצעת להתגבר על בעיית חוסר-הדיוק – העודף הגדול של מובאות שאינן לעניין – היא להמליץ לפני המשתמש שלעולם לא יחפש מלה כודדת, אלא תמיד יבקש רק חיתוכים של מלים. ודאי שבחיפוש חיתוכים יש יותר סיכוי להקטין את מספר המובאות המיותרות, אבל לא רק שגם בדרך זו לרוב תקבל חומר מיותר, אלא תמיד יש כאן סכנה הפוכה, שחלק מן המובאות החשובות ביותר לא יגיעו כלל לידיעתך, שהרי בהחלט ייתכן שהמשתמש – גם המנוסה ביותר – לא יכוון בבקשותיו לכל החיתוכים הנמצאים בטקסט, ולכן תמיד ייתכן שחלק קטן או גדול של מראי המקומות שהוא מעוניין לעיין בהם לא ייראו כלל, והם בגדר אבודים בשבילו. ועוד, הוא לעולם לא יוכל לרעת אם החסיר מראי מקומות או אם במקרה הגיעו כולם לנגד עיניו.

שיטה כזאת לא רק שהיא תובעת מן המשתמש את הבלתי ניתן להשגה: להעלות בדעתו את כל האפשרויות לחיתוכי מלים, אלא שלעולם היא משאירה אותו בחשש, שמא לא הובאו לידיעתו ציטוטים מכריעים. ובתחום המשפט, כאשר תמיד אתה חושש שמא בעל-דבבך יגיע גם יגיע דווקא לציטוטים מכריעים שנעלמו מעיניך – שם נודעת לפגם זה חשיבות רבה במיוחד.

מן המפתח אנו מבקשים שתי תכונות: דיוק ושלימות. דיוק – שכול המובאות יכילו באמת את העניין המבוקש; ושלימות – שהמשתמש ידע בביטחון שהמפתח מביא לנגד עיניו את כל החומר. התוכניות הממוכמות ביותר, הנעשות על יסוד שיטת הכתב העברי, אינן מאפשרות להשיג תוצאות כאלה, היינו שתהיינה גם שלימות וגם מדויקות. לו שיטת הכתב העברי, המאגד לצורה כתובה אחת מלים רבות שהן שונות זו מזו, היתה נהוגה, למשל, באנגלית, היתה לכל המלים האנגליות הבאות צורה כתובה אחת: .bt

bat bet bit but bite boat boot bout
bate bait beat beet butt "bute"

כידוע, לא זו היא שיטת הכתב הנהוג באנגלית (ובצרפתית וכדומה), ולא צורה כתובה אחת יש לקבוצת המלים האנגליות שהובאו כאן כדוגמא, אלא כל אחת מהן היא בעלת צורה כתובה שונה מכל חברותיה. שיטה כתובה זו מעלה על הנייר את כל הגורמים החשובים הכלולים במלה, כגון גם את כל התנועות ולא רק את העיצורים.

הכתב המבני

הבלשנות המודרנית הביאה לעולם לפני כמה עשרות שנים (ולא לפני כן) את רעיון הכתב המבני, כלומר: את העיקרון שהכתב צריך לשקף את מבנה המלה – לא את מבטא המלה! – זוהי תפישת הכתב הפונמי: כתב שאפשר לכתוב אותו לפי כל המבטאים הנהוגים באותה שפה, ומכיוון שמבנה המלה כמעט אינו משתנה במרוצת הדורות –

גם אם המבטא משתנה – הכתב הפונמי מביע לרוב גם את מבנה המלה לאורך הדורות. אם נפעיל תוכנית להכנת מפתח על טקסט אנגלי המכיל את כל קבוצת המלים שנוכרו לעיל, לא יהיו לנו שום בעיות ולא נצטרך להוסיב צוות של קריינים מומחים שימחקו מראי מקומות מיותרים; גם לא נבוא לדרוש מן המשתמש שינחש מלכתחילה מה הן כל המלים האחרות שהמלה שהוא מעוניין בה עשויה להופיע בסמוך להן, כלומר: שיבקש תמיד חיתוך של כמה מלים ולא מלה בודדת. זאת כיצד? זאת כי האנגלית כתובה, למעשה, בכתב פונמי, והוא יודע להבחין יפה בין כל אחת מן המלים שהודגמו לעיל.

חסרונות הכתב העברי

לעומת זאת, עיבוד של טקסט עברי בכתב הרגיל אינו יכול להיעשות כך. בשיטת הכתב העברי טבועים חסרונות קשים:

(1) גורמים הנמצאים במלה אינם מסומנים בכתב, כגון תנועת a במלים הבאות: שער חדש גם להלכה גם לאגדה או כגון תנועת e במלים הבאות: נפש זאב לירק תצא.
(2) אותה אות מסמנת תנועות שונות: דוד – רוד, דוד; ריק – ריק, ריק; מורה – מורה, מורה.

(3) אות המסמנת תנועה, מסמנת במקרים אחרים עיצור: דוד – דוד; ריק – ריק; דוד; מורה – מורה; ישב (y-י), לישון (i-י), הישג (e-י) עכשיו (a-י).

(4) אין סימון למכפל עיצורים, אף-על-פי שהוא חשוב ביותר למבנה המלים, השווה פסל לפסל, או ראה את המשפט חינה חיפה על רישה (מתוך שירה לעגנון), שלוש מלים שלפי צורתן הכתובה נראה כאילו הן בעלות אותו מבנה, ולא היא. שהרי באמת הן שונות מכנה כפי שניכר גם מן הניקוד: חנה חפה על רישה!

כדי להדגים את התוצאות, ננסה נא ללכת בשיטת הכתב העברי בשפה כגון אנגלית, ומייד נראה כיצד לצורך הקריאה אנו עוסקים בניחושים ובפסילות, כגון בקטע הבא:

Gd sv r Kng,
Gd sv r gres Kng,
²Gd sv th Kng

לו היתה האנגלית נכתבת בשיטה כזאת, הרי למשל, ארבע המלים הבאות היו זוכות לאותו כתיב grove grieve groove grave. איך נוכל לנחש מה היא הכוונה בכל מקרה? רק ההקשר עשוי להביאנו לידי פסילת קריאה בלתי-מתאימה.

1 ראה "על השימוש באותיות לטיניות בהוראת עברית" אורחות ה-ס (תשל"ה), המחלקה לחינוך מבוגרים, משרד החינוך התרבות, 104-109. וכן Phonemic Script – A Central Vehicle for Processing Natural Languages – The case of Hebrew" IBM Scientific Center, Tech. Rep. 88.181 (1986).

2 מתוך: George Mikes, *Milk and Honey* (1950) 57.

To GRV over the loss of a friend
we planted the first GRV of lemon trees ten years ago
dig the GRV and let me lay
if you want to be in the GRV, you'll need a bikini.

חסרונות אלה של הכתב חסר-הניקוד (הנקרא בלא הצדקה "כתיב מלא") עושות את הכנת המפתח של טקסט הכתוב בו לבלתי-אפשרי ללא התערבות ניכרת של יד אדם, וגם אז – לעולם יהיה מפתח זה גם לא מדויק וגם לא שלם.

הכתב המנוקד

גם לשיתת הכתב המנוקד חסרונות קשים המונעים, למעשה, את השימוש בו כקלט למחשב. בכך אין כל תימה: הרי שיטה זו הומצאה לא כדי לשמש בני-אדם שמחשב עומד לרשותם; אף לא את אלה שהלשון העברית חיה בפיהם ונשמעת לאוזניהם. המצאת הניקוד והשימוש בו נועדו לשמר את קריאת התורה כפי דור צעיר שהלשון הלכה ונשתכחה ממנו, ובאילווצים של טקסט מקודש שאין להוסיף עליו מאומה. על-כן היו סימני הניקוד חייבים להיות זעירים ודקים, ונחותים כלפי האותיות.

הכתב הפונמי

בשנים האחרונות פיתחנו את רעיון הכתב הפונמי ככלי לשימוש במחשב לצורכי עיבודים שונים של טקסטיים עבריים. המדובר בכתב שימש קלט למחשב, ולא בכתב שיהיה הפלט שלו. כוונתנו היא שכל מה שיוצא מן המחשב יהיה כתוב באות העברית הרגילה, אבל שהעיבוד עלידי מחשב ייעשה לפני-כן בכתב הפונמי הזה. בידינו, למשל, תוכנית המקבלת טקסט עברי בכתב פונמי והיא הופכת אותו לכתב עברי רגיל מנוקד בניקוד מלא ונכון, או תוכנית אחרת, המקבלת כתב פונמי ומדפיסה כתב עברי רגיל

3 ראה דוגמא להלן. "סימני הניקוד" שהשתמשנו בהם הם מתוך התווים המצויים במדפסת המחשב הרגילה. השדא יוכל לזהות בנקל פתח(-) קמץ(-) ושאר הסימנים.

HA-KLALIM MUDPASIM B-130 *UROD B-LBAD- W-HEM QALLIM MAOD

* * * * *
הכללים מדפסים 1301 שורות בלבד והם קלים מאוד.
: = / : = -

B-&BODAT- MAPTEX PISGEI HA-DIN MI*TATTPIM SEUDENEIM

** * * * *
בעבודת מפתח פסקי הדין משנתפים סטודנטים
: (_ : : - : - : - : - : -

*E-B-RUBBAM KEINAM MIN- HA-XUG LA-LA*ON HA-&IBRIT.

ללא ניקוד; או תוכנית להדפיס טקסט עברי רגיל במסוף שאין לו כלל אותיות עבריות, או לכתוב הערות בעברית לטקסט הנכתב בשפה אחרת, כגון הערות לתוכנית מחשב בשפות שונות. תוכניות אלו הנחו אותנו גם בפרוייקט הניסויי החדש: להעמיד מפתח מלא ומדויק לפסקי-דין של בית-המשפט העליון. הקהל הנכבד היושב כאן הוא קהל-היעד העיקרי למפתח פסקי-הדין. עוד עתידים להשתמש בו קהל עורכי-הדין, וכמובן – המורים והתלמידים של בתי-הספר למשפט באוניברסיטאות בארץ. הפרוייקט נערך מטעם הפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית, והיא שנשאה עד כה במימונו.

מפתח פסקי-דין

כמפתח שלנו אנו כוללים ב"מלה" את כל נטיות הערך המילוני המבוקש. נטיות, אבל לא גזירות, כלומר, את כל מלות הנטייה, הקשורות עם הערך המילוני קשר אוטומטי, אבל לא את המלים שיש להן אותו שורש, אבל שהן ערכים בפני עצמם. המפתח נותן אפוא בערך המבוקש "שופט" לא רק את מראי המקום של צורה זו, אלא גם את מראי המקום של הצורות "שופטים", "השופט", "לשופטי", "ושופטיו" וכדומה. אבל לא מלה כגון "משפּט" או "שפּטים", לדוגמא. המשתמש יראה כמובן לא רק את מראה המקום, אלא גם מספר שורות (כרצונו) של המובאה שהמלה המבוקשת נמצאת בה.

המשתמש יוכל לבקש לא רק את מראי המקום של מלה אחת, אלא גם את מראי מקום של חיתוך מלים, למשל, הוא יוכל לבקש רק את אותן השורות שבהן מופיעות יחד המלים "אפליה", "שרירות" ו"שיקול", וכמובן תמיד יירשם מראה המקום המדויק של השורה שבה הקטע המוצג מתחיל. אם ירצה, יוכל המשתמש לקבל תרפיס של הקטעים שהוא מעוניין בהם. אבל בקשת מלים אחדות בחיתוך איננה תחבולה כדי לסלק מובאות מיותרות. אפשר לבקש גם מלה אחת, ומירת הדיוק לא תפחת כלל:

* * *
שברבם אינם מן החוג ללשון העברית.
=: / " = - _ - . =

HEM MA&TIQIM KET- HA-@EQS@ HA-MUKNAX LIPNEIHAM YA\$AR

* * *
הם מעתיקים את הטקסט המנח לפני הם ישר
=: / " = - _ - . =

LA-MAX\$EB B-KTAB FONEMI, W-MISPAR- HA-\$GIKOT NA&JE

* * * * *
למחשב בכתב פונמי, ומספר השגיאות נעשה
=: / " = - _ - . =

4 ראה "בנינים ובסיסים, נטיות וגזירות", האוניברסיטה 216 (אביב 1970) 15-22.

התוכנית שלנו מדריכה את המשתמש באשר לשימוש, ואין לו צורך בשום הכנה מוקדמת.

הכנת המפתח נעשית כולה על-ידי המחשב. אנו מכניסים ידנית רק את הטקסט כשהוא כתוב בכתב הפונמי. המפתח מתארגן רק על-ידי מערכת התוכניות עצמה, בלא כל התערבות יד-אדם. אצלנו כל מראי המקום המופיעים על הצג שייכים באמת לערך המבוקש, והמשתמש יכול להיות בטוח ששום מראה מקום לא הושמט. הוא גם אינו חייב לייגע את מוחו על תוכניות חיתוך כדי להיפטר מעודף של חומר שלא לעניין. הוא ישתמש בחיתוך רק אם באמת יהיה לו צורך לצמצם את התעניינותו למקרים שרק צירופי המלים עשויים להביא לו תועלת. זהו באמת מפתח מלא ומרויך:

כל מה שמופיע לפניו שייך לעניין
וכל מה ששייך לעניין אכן מופיע.

לאחר שהמפתח הוכן על-פי החומר הכתוב בכתב הפונמי, מועבר המפתח דרך תוכנית ההופכת אותו לכתב עברי רגיל, וגם הטקסט עצמו מועבר לכתב עברי רגיל. המשתמש מתכתב עם המחשב באות עברית רגילה ובכתב הרגיל. ואין לו שום צורך לדעת או להכיר את הכתב הפונמי. זה עניין פנימי של שיטת ההכנה של התוכניות ותו לא. הן החיפוש, הן השיחה והן הצגת החומר נעשים אך ורק באות העברית הרגילה.

את העבודה התחלנו בראשית שנת 1985. כתבנו את כל התוכניות להכנה אוטומטית של המפתח, ניסינו אותן חוזר ונסה, והכנו עד כה כמה מאות עמודים בכתב פונמי לשם ניסויים אלה. סך כל ההשקעות הגיעו עד כה לערך של 6,000 דולר. אני מבקשכם שלא לדון אותנו לחומרה, וכשתשוו את התוצאות, שאין בהן יפויים כגון רקע בהיר או הדגשת מלים (דברים של מה בכך למתכנת) – אנא זכרו את ההשקעה הנמוכה עד כה, ואת מהותו של החומר, שהוא פרוייקט-חלוק. עסקו בפרוייקט זה מלבדי אני עבדכם, בשעות הפנאי שלי, רק כמה סטודנטים במשרות חלקיות. עד לאחריונה, אף אחד מהם לא היה תלמיד בחוג ללשון העברית, והם הסתגלו בקלות רבה לכללי הכתב הפונמי. בכך הוכח, כמדומה, שדוברי עברית יכולים ללמוד בנקל את הכתב הזה, ולכתוב במהירות ובמהימנות טקסטים עבריים בכתב פונמי.

זו ההשקעה היחידה שתידרש כעת כדי להעמיד מפתח שלם ומרויך לכל הכרכים של פסקי-דין, ובעתיד נוכל להציע דרכים לחסוך גם מהשקעה זו. מפתח זה יוכל לעמוד לנו לשנים ארוכות, ולא יהיה כל קושי להגדילו עם צאת כל כרך נוסף או אפילו עם כל חוברת נוספת.

להלן מובאת דוגמא לדרישה כזה עם המפתח. אם נצליח להגשים את תוכניתנו והמפתח לפסקי-הדין קום יקום, יוקרש המפעל לזכרו של חמן יקירנו.

דוגמה לדו-שיח עם המחשב בתוכנית המפתח של פסקי-דין

הדפס צירוף המילים המבוקש : שמאי תיק
מ ח פ ש י ם
שמאי 11 מופעים
תיק 7 מופעים

הדפס מרווח מרבי בין השורות (0 - 6) : 2
ב ו ד ק י ם
1 מופעים משותפים

הקש < RETURN > כדי להמשיך :
(1 שנת 83 , כרך 3 , החל בעמ' 4 , שורה 37 :

אהוד המאירי מתמנה כשמאי מומחה בתיק זה, ותפקידו הוא לקבוע מה היה מחיר השוק בקניה ממוכר מרצון לקונה מרצון של הדירה...

זה הכול

רצונך אותו צירוף מילים עם מרווח שורות שונה ? (כ \ ל) ל
מילים נוספות ? (כ \ ל) : (כ \ ל) כ

הדפס צירוף המילים המבוקש : שופט שמאי
מ ח פ ש י ם
שופט 6 מופעים
שמאי 11 מופעים

הדפס מרווח מרבי בין השורות (0 - 6) : 0
ב ו ד ק י ם
אין שיתוף

רצונך אותו צירוף מילים עם מרווח שורות שונה ? (כ \ ל) כ
הדפס מרווח מרבי בין השורות (0 - 6) : 6

ב ו ד ק י ם
1 מופעים משותפים

הקש < RETURN > כדי להמשיך :
(1 שנת 83 , כרך 3 , החל בעמ' 4 , שורה 34 :

מייד לאחר שהחלה להתברר תביעת המערערים לגופה, נתן שופט השלום המלומד את ההחלטה הבאה:
(א) על דעת הצדדים אני מפסיק הישיבה וקובע בהסכמה כדלקמן: מר אהוד המאירי מתמנה כשמאי מומחה בתיק זה, ותפקידו הוא לקבוע מה היה מחיר השוק בקניה ממוכר מרצון לקונה מרצון של הדירה...

זה הכול

רצונך אותו צירוף מילים עם מרווח שורות שונה ? (כ \ ל) ל
מילים נוספות ? (כ \ ל) כ

הדפס צירוף המילים המבוקש : שופט תביעה
מ ח פ ש י ם
שופט 6 מופעים
תביעה 85 מופעים

הדפס מרווח מרבי בין השורות (0 - 6) : 1
 ב ו ד ק י ם
 1 מופעים משותפים.

הקש < RETURN > כדי להמשיך :
 (1) שנת 83 , כרך 3 , החל בעמ' 4 , שורה 34 :

מייד לאחר שהחלה להתברר תביעת המערערים לגופה, נתן שופט השלום המלומד את ההחלטה הבאה:

זה הכול

 רצונך אותו צירוף מילים עם מרווח שורות שונה? (כ \ ל) ל
 מילים נוספות? (כ \ ל) כ
 הדפס צירוף המילים המבוקש : שיקול שרירות
 מ ח פ ש י ם
 שיקול 83 מופעים.
 שרירות 10 מופעים.

הדפס מרווח מרבי בין השורות (0 - 6) : 1
 ב ו ד ק י ם
 7 מופעים משותפים.

הקש < RETURN > כדי להמשיך :
 (1) שנת 83 , כרך 3 , החל בעמ' 29 , שורה 28 :

כללי, חייבת לבסס סירוב זה באמות המידה המקובלות, ועליה להראות כי החלטה זו נעשית מתוך שיקולים סבירים, ואין בה שרירות, אפליה וכיוצא בזה עילות הפוסלות מעשה מנהלי.

הקש < RETURN > כדי להמשיך :
 (2) שנת 83 , כרך 3 , החל בעמ' 34 , שורה 28 :

זה המסגרת הנורמטיבית, החלה לענין השימוש בכול שיקול=דעת מנהלי, חלה גם לענינינו. הכללים המקובלים בדבר סבירות, הגינות, העדר שרירות והפליה

הקש < RETURN > כדי להמשיך :
 (4) שנת 83 , כרך 3 , החל בעמ' 35 , שורה 5 :

ומסרבת להתקין אקט מנהלי כללי, חייבת לבסס סירוב זה באמות המידה המקובלות. עליה להראות, כי החלטה זו נעשית מתוך שיקולים סבירים, וכי אין בה שרירות והפליה

הקש < RETURN > כדי להמשיך :
 (5) שנת 83 , כרך 3 , החל בעמ' 50 , שורה 5 :

"אין להסתיר כי שיקול דעת מנהלי עשוי להיפך. לשרירות. מכאן, ששלטון החוק, במובנו המודרני, חייב למצוא אותם אמצעים אשר יביאו

הקש < RETURN > כדי להמשיך :
 (7) שנת 83 , כרך 3 , החל בעמ' 50 , שורה 27 :

פי שיקוליו שלו, ממליצה הועדה בפני השר כי כדי שהשיקולים לא ייראו שרירותיים על פניהם, יונהג שגון קייץ לתקופה של שנתיים,

זה הכול

רצונך אותו צירוף מילים עם מרווח שורות שונה? (כ \ ל) ל

מילים נוספות? (כ \ ל) כ

הדפס צירוף המילים המבוקש: שבת [דוגמה בעיונית]

מ ח פ ש י ם
ישנן 3 אפשרויות עבור שבת

(1) שבת \$ABBAT

(2) שבת \$ABBAT

(3) שבת \$EBT

בחר אחת (הדפס 1, 2, 3): 2

שבת 2 מופעים.

הדפס מרווח מרבי בין השורות (0 - 6): 0

ב ו ד ק י ם

2 מופעים משותפים.

הקש < RETURN > כדי להמשיך:

1) שנת 90, כרך 3, החל בעמ' 11, שורה 2:

המערערת טוענת שחוק זה נועד באמת למנוע חילול שבת ומציעיו לא נתכוונו אלא לכך.

הקש < RETURN > כדי להמשיך:

2) שנת 90, כרך 3, החל בעמ' 11, שורה 4:

שאינן המערערת יכולה להביא ראיות לשענתה בדבר השבת שכן הדיון היה חסוי ולא נתפרסם.